

ex ea & ex Clerico vel Religioso, quod servetur illud quod continetur in *dict. leg. Ordinam.* Sed in illa continetur, quod tales filii patri non succedant: ergo *ista lex Taur.* aperte vult, quod similiter non succedat matri.

Dubium tamen est circa materiam, an per legem vel statum possit disponi, quod talis filius natus ex damnabili coitu possit indistincte succedere patri, & similiter matri? Et breviter videtur quod non: Primò, quia per hoc invitarentur parentes ad delinquendum; argument. text. in ratione sui, in *leg. final. Cod. de Naturalib. liber. in versic. Filiis.* cujus verba sunt: *Filius enim naturalibus relinquere Constitutiones quantum voluerint, ideo prohibuerunt, quia vitium paternum refrenandum esse existimarunt.* Confirmatur per text. in *leg. Si unus. §. Pacta que turpem causam. ff. de Pactis.* ubi habetur, quod pactum per quod fit remissio delicti futuri, non valet, ne detur occasio delinquendi: & ibi notat Alber. Bald. Angel. Paul. & communis opinio DD. facit text. notabil. & expressus in *leg. Illud convenire. ff. de Pactis dotalib.* & ibi notat Bald. Salic. & communiter DD. text. in *leg. 1. §. Hac autem actio. ff. Si is qui testament. liber esse jussus fuerit.* quem ibi notat & commendat Bartol. text. in *leg. 1. §. Illud. ff. Depositi.* text. in *leg. Contractus quidam. §. 1. ff. de Regul. jur. ibi: Excepto eo, quod Celsus putat, non valere si convenerit ne dolus praestetur.* text. in *leg. Nec ex pratorio. ff. cod. tit. Præterea,* talis lex esset causa peccati, & ideo non est permittenda; ut in *cap. final. extr. de Prescriptionib. & in cap. Cum infirmitas. de Penitent. & remission.*

Ex quo primò infero, quod non potest quis per contractum nec ultimam voluntatem alicui remittere dolum futurum in aliqua re vel causa committendum, ne invitetur ad delinquendum; licet dolum præteritum jam commissum remittere possit: Ita probat textus notabilis in *leg. Quidam decedens.* aliàs, *Ita autem. §. 7. ff. de Administrat. & peric. tutor.* & ibi tenet Glossa ordinaria, Bart. & communis opinio: text. in *leg. Si quis rationes. ff. de Liberat. legat.* tenet Bart. ubi reputat notabile, in *leg. Aurelio. §. Gajus. de Liberat. legat. 2. column. num. 8.* & ibi communiter DD. Bald. in *leg. Cum necessitatem. Cod. de Fideicommissis.* Imol. & Moderni, in *leg. Si servus vetitus. ff. de Legat. 1. Jas.* ubi valde commendat, in *leg. Actione. final. column. Cod. de Transactionib.* & ita disponit expressè *lex 29. tit. 11. §. partit.* Secundò inferitur, quod non valet pactum, per quod quis promittit non revocare donationem prætextu ingratitudinis futuræ: & in specie ita tenet Bart. in *leg. final. ff. de Pactis.* & ibi Bald. Paul. & Jason. Specul. in *tit. de Donat. §. 1. versic. Quid si factum sit.* Bald. in *leg. final. Cod. de Bonis liber. num. 4.* Et

an valeat talis remissio cum juramento? Vide latè Roman. & Modern. in *leg. Stipulatio hoc modo concepta. ff. de Verbor. obligat.* & omnino Jas. Dec. Jacob. de Sanct. Georg. & Curt. in *dict. leg. final. Cod. de Pact.* Tertiò infero, quod licet pater possit remittere filio ingratitudinem præteritam, ut non exheredetur; tamen non posset remittere ingratitudinem futuram: ita Bart. in *dict. leg. final. Cod. de Pact. 1. lect. num. 3.* & ibi Angel. 1. column. Paul. *final. column. in princ.* & communiter DD. Facit text. cum Glossa in *leg. Quidam cum filium.* versic. *Quare. de Verbor. obligat.* Quartò infero, quod licet Princeps possit remittere delictum jam commissum & præteritum, tamen non potest concedere veniam delicti futuri: & in specie ita determinat Jacob. Butr. in *leg. Rescripta. Cod. de Precib. Imper. offer.* & notabiliter ibi Bald. 2. column. num. 4. Paul. Jas. & communiter DD. idem Paul. in *leg. final. Cod. Si contra jus vel util. public. 2. column. Salic. in leg. Casitani. 1. column. Post princ. Cod. de Adulter.*

Et istam conclusionem, scilicet, quod non possit talis lex vel statutum valere, tenet notabiliter Hostiens. in *Summa. Qui filii sint legitimi. §. Qualiter. penultim. colum. versic. Quid si Imperator.* Cardinal. in *cap. Per venerabilem. cod. tit. final. colum. & quæstion.* ubi allegat, alios solemnnes DD. ita consuluisset: tenet etiam Bart. in *leg. 3. ff. de Testam. 2. col. n. 7.* & dicit, ita tenuisse solemnnes viros, quos ipse refert: tenet etiam ibi Bald. Imol. & alii DD. Anchar. in *cap. 2. de Testament. penultim. column. num. 28.* Sed his non obstantibus, teneo, quod Princeps non possit per rescriptum concedere alicui particulari, ut filius ejus postea nasciturus ex damnabili coitu sibi succedat, per prædicta: Sed condendo legem generalem & communem, bene potest disponere, quod filii nati ex damnabili coitu possint succedere parentibus; licet per statutum hoc non possit fieri, ex defectu potestatis statuentium: & ita confirmatur hodiè *nostra lex 9. Taur.* quæ admittit omnes natos ex damnabili coitu, præter quam eo casu quo mater incurrat pœnam mortis. Nec obstat ratio superior: quia respondeo, quod lex communis non dispensat aliquid in pœna, nec in delicto, sed tantum principaliter circa successionem bonorum: nam aliàs sequeretur, quod non posset disponere hoc circa filios naturales tantum, propter peccatum evitandum. Confirmatur etiam, quia videmus quod jus canonicum defert eis alimenta, ut in *cap. Cum haberet. & infra* dicitur: ergo lex civilis hæreditatem totam vel partem eis deferre potest. Rursus confirmatur, quia prædicta lex nihil principaliter disponit in favorem parentum delinquentium, sed tantum in favorem filiorum, qui non peccaverunt. Et in expressò ita tenet Bald. in *leg. Cunctos*

populos. Cod. de Summa Trinitat. & Fid. Cathol. penultim. column. versic. *Secundo quæro de effectu.* maximè, 10. column. versic. *Non obstat si dicatur.* Bald. in *leg. 1. Cod. de jure aureorum annulor. 1. column. num. 3.* & ibi Salic. Bald. in *cap. Canonum statuta. de Constitutionib. penultim. column. num. 22.* Paul. in *leg. final. Cod. Si contra jus vel util. pub. 2. column. num. 2.* ubi limitat hoc, non extantibus legitimis: extantibus verò legitimis, non posset. Et ita possunt intelligi & reduci ad concordiam opiniones superiores contraria.

Juxta prædicta tamen necessario & utiliter quæro, an nepos natus de filio spurio, nefario, incestuoso, vel natus ex damnabili coitu, possit institui ab avo, vel quovis alio titulo habere bona sua, non extantibus filiis vel descendibus legitimis? In quo articulo verè & resolutivè dico sic, quod si talis filius natus ex damnabili coitu jam est mortuus, tunc nepos ex eo optime potest institui ab avo: ita probat textus notabilis in *leg. final. Cod. de Natur. liber.* ubi habetur, quod licet pater non possit omnia bona sua relinquere filio suo naturali, tamen bene potest ea relinquere nepoti ex eo: ergo idem dicamus in nostro casu, ut possit. Si verò filius natus ex damnabili coitu non est mortuus, sed vivus; & expressè constat, quod avus bona sua reliquit tali nepoti contemplatione ipsius nepotis, non patris; ut quia dicit quod *nihil patri acquiratur:* tunc talis institutio valet, quia nihil patri acquiratur, etiam usufructus: argumento textus notabilis in *Authent. Excipitur. Cod. de Bonis qua liber.* Si verò filius natus ex damnabili coitu vivit, & nepos instituitur ab avo contemplatione ipsius filii incapatis; talis institutio non valet, sicut quando ipsum filium instituisset: quia ille qui per se est incapax, similiter est incapax mediante persona alterius, argument. text. in *leg. 1. Cod. de Natur. liber. in versic. Sive itaque.* ibi: *Sive per interpositam personam.* argumento etiam text. in *leg. Sed si plures. §. In adrogato. ff. de Vulgar. & pupil. text. in leg. Aditio. §. fin. ff. de Acquirend. hered. text. in leg. Liber homo. ff. de Acquirend. rerum dom. text. cum materia, in leg. Cum aliquis. Cod. de Jure delib. text. in leg. Quod conditionis. ff. de Donat. causa mort. text. in leg. Neque per se. Cod. de Hæred. instit. text. in leg. Non minus. ff. cod. tit. text. in leg. Non licet. ff. de Contrahend. emptio. text. in leg. 1. versic. final. Cod. de Contract. judic. text. in leg. Pupillus. §. Sed si per interpositam. ff. de Auctorit. tutor. text. in leg. Labeo in fine. ff. de Usucap. text. in leg. 2. §. 1. ff. de Administr. rerum ad civit. pertim. cujus verba sunt: *Quod quis suo nomine exercere prohibetur, id neque**

per subjectam personam agere debet. Si verò sumus in casu dubio, quia non potest constare cujus contemplatione talis nepos sit institutus; tunc censetur institutus contemplatione ipsius nepotis: unde, valet institutio, & licet bona sibi retinebit; & hoc, modò sit in potestate sui patris, modò non: primò, argumento textus cum ratione, in *dict. leg. final. Cod. de Natur. liber.* secundò, quia nemo præsumitur delinquere, nec eligere sibi viam per quam dispositio infirmetur; ut in *leg. Si miles qui destitaverat. ff. de Milit. testament.* tertio, argumento text. in *leg. final. in princ. ff. de His que ut indign. ubi dicitur,* quod sola ratio paternæ affectionis vel conjunctionis non inducit suspicionem taciti fideicommissi, quartò, per text. in *leg. Cognovimus. C. de Hæretic.* ubi, filius hæreticus non potest succedere patri nec matri; sed nepos catholicus sic. Ex quo inferitur, quod si nepos ex filia instituitur, valet institutio; cum filia non debeat quæri, propter defectum patriæ potestatis. Ex quo etiam infero, quod si Clericus vel quilibet alius habet filium spurium & incapax, natum ex damnabili coitu, qui quidem filius habet uxorem; potest pater uxorem ejus hæredem instituire, & ei ex bonis suis relinquere quicquid velit: (e) & idem est e contra; si habeat filiam nuptam, potest pater maritum ejus instituire. Ex quibus dixi & judicavi in quæstione de facto, cum essem Assessor judicis recusati: Nam cum tractaretur matrimonium inter filium spurium Clerici ex una parte, & filiam legitimam alterius ex alia, conventum fuit inter eos, quod pater Clericus certa bona expressè & simpliciter donaret patri vel matri ipsius sponsæ, vel uxoris spurii, vel ipsimet sponsæ vel uxori: certè dixi & judicavi, quod valeret talis donatio, & non confiscaretur, per supra dicta.

Et ista conclusio clarè procedit respectu proprietatis, cujus est capax nepos: Sed dubium est, si talis nepos sit in potestate patris incapacis, cui applicabitur ille usufructus? Et breviter dico, quod remanebit penes ipsum nepotem, cum patri non possit acquiri: quia eo ipso videtur velle avus quod usufructus non quæratu patri, & sic filio incapaci, sed remaneat penes nepotem, sicut si expressè diceret: argumento *dict. Authent. Excipitur.* Confirmatur hoc, quia cum patri non possit acquiri prædictus usufructus; ergo acquiritur ei cui potest, & sic ipsi nepoti: & talis præsumitur esse intentio disponentis, & sic avi testatoris; argumento textus notabilis in *leg. Proinde. §. final. ff. de Stipulation. servor.* ubi, relictu vel promissum servo communi, si non potest quæri utrique domino, acquiritur tantum ei cui potest: text.

(e) Vide Roj. in *Epitome success. cap. 20. num. 37. pag. 105.* & Didacum Perez in *leg. 22. tit. 3. lib. 1. Ordinament. column. 163. verb. Tertia cautela.*

in leg. Si communis servus meus & tuus. eod. tit. Et in effectu istam conclusionem & resolutionem tenet Bart. in leg. Gallus. §. Quid si is. ff. de Liber. & posthum. 2. & 3. column. ubi plenè tractat, licet sic non declaret: & ibi notat Paul. de Castr. 2. & 3. column. num. 6. Aretin. column. 1. versic. Extra glossam. qui latè loquitur: Alexand. qui dicit magis communem opinionem. 2. column. num. 7. Jason. qui dicit hanc esse magis communem opinionem, 4. column. num. 18. tenet etiam Angel. in leg. final. Cod. de Natur. liber. & ibi notabiliter & melius quàm alibi, Salic. 5. quæst. 2. column. Bart. notabiliter, Consil. 118. Contrariam tamen sententiam tenet Specul. in tit. de Success. ab intestat. §. 1. versic. Quod si habens filium spurium. imò, quòd nullo modo valeat institutio, si talis nepos sit in potestate sui patris & incapax; quia ille qui est incapax per se, similiter est incapax mediante persona alterius, ut supra, proximo folio dixi & allegavi: Si verò talis nepos sit emancipatus, vel aliàs sui juris, valeat institutio; quia sibi totum potest acquiri: Et in specie pro hac sententia facit textus notabilis & expressus, quem ipse allegat, in leg. Quaritur. ff. de Bonis libertor. ubi, si filius patroni iustè exheredatur à liberto, nepos ex eo similiter excluditur à bonorum possessione contra Tabullas, si est in potestate sui patris: quam legem dicit ibi Alber. bonam & famosam ad plures quæstiones. Sed his non obstantibus, teneo superiorem sententiam & communem. Et primò non obstat ei text. in leg. Quaritur. de Bon. libertor. quia ille procedit de jure antiquo; secundum quod, omne illud quod quærebat filius, acquirebatur patri, & non poterat aliquo modo remanere penès filium in proprietate nec usufructu, etiam de expressa vel tacita voluntate dantis vel relinquentis. Hodie verò de jure novo Codic. proprietates quæritur filio, & est capax ejus, & ratione patriæ potestatis patri quæritur ususfructus. Præterea, testator vel relinquens potest velle, ut ususfructus non quæretur patri, sed remaneat penès ipsum filium, ut in dict. Authent. Excipitur: ergò in nostro casu, quando per legem non potest quæri ususfructus patri, remaneat penès filium, saltem de tacita voluntate testatoris: & ita resolvit & declarat Paul. de Castr. in dict. leg. Gallus. §. Quid si is. 3. column. & est de mente aliorum.

18 Idem addè, quòd necessarium quotidianum dubium est, an sit aliquis modus tutus, tam de jure, quàm in foro conscientie, per quem possit pater vel mater ultra alimenta aliquid relinquere filio spurio, nato ex damnabili coitu? Et resolutivè dico, quòd plures modos ponit magistratraliter Bart. in leg. final. ff. de His qua ut indign. 1. column. num. 6. cum sequent. idem Bart. in leg. Si is qui duos. ff. de Liberat. legat. Bald. in leg. final. co-

lumn. 2. Cod. Pro socio. Bart. & DD. in leg. 2. Cod. de Hæred. instit. Alber. in leg. Humanitatis. Cod. de Natur. liber. notabiliter & melius quàm alibi Ludovicus de Sardis de Ferrar. in Libello suo. de Naturalib. liberis. in ultima charta. latè & notabil. Cæpol. in Cautelis suis. Cautel. 38. ubi ponit duodecim modos. Jacob à Sanct. Georg. in leg. Cum tacitum. ff. de Probat. 2. column. usque ad finem. Sed nullus eorum est benè tutus in iustitia & conscientia, præter unum: scilicet, quando pater vel mater simpliciter instituit amicum suum capaxem, non gravando eum expressè nec tacitè restituere filio incapaci: nam tunc, si ille amicus hæres institutus vellet restituere hæreditatem vel partem ipsi filio spurio & incapaci, rectè potest, & iustè filius retinebit: quia postquam amicus hæres adivit hæreditatem, jam unita sunt bona, & effecta patrimonium ejus: Undè, si post aliquid dederit filio incapaci, non dicitur succedere vel habere à patre, sed ab hærede instituto, cui non est prohibitum succedere: argumento textus, juncta Glossa ordinaria, in leg. 1. §. Veteres. ff. de Acquirend. possess. text. in leg. Sed si plures. §. Filio impuberi. ff. de Vulgar. & pupill. text. in leg. Eius qui in provincia. §. final. ff. Si certum petat. text. in leg. 1. §. Præterea. ff. de Separationib. text. in leg. final. in fine. Cod. de Inoffic. testament. textus melior de jure in §. 1. Instit. de Hæredum qualit. & different. Secundò in expressò, quòd talis filius incapax iustè possit habere à prædicto hærede instituto, probat text. valde notabilis in leg. Qui Titii testamentum. ff. de His qua ut indign. aufer. ubi, licet ille qui accusavit testamentum Titii de falso, non possit ei succedere; tamen non prohibetur postea succedere ejus hæredi, quia non dicitur principaliter succedere Titio: & ad hoc notat ibi Alber. & DD. Ad idem est text. in leg. Post legatum. §. Qui accusavit. in princ. eod. tit. text. in leg. 3. Cod. de Petit. hæred. text. in leg. Cum autem. §. final. vers. Ponamus. ff. de Adil. edict. & in specie istam conclusionem tenet Specul. Instit. de Success. ab intestat. §. 1. versic. Sed quid si pater instituit extraneum. num. 30. Bart. in dict. leg. final. ff. de His qua ut indign. aufer. 2. column. in medio. licet ibi dicat, quòd iste modus habet aliquid fraudis. Istam etiam conclusionem tenet Bart. ubi notabil. loquit. in leg. Si is qui ex bonis. ff. de Vulgar. & pupill. 1. column. 2. quæst. principal. & ibi notat Imol. 2. column. & communiter DD. Alber. in Authent. Licet. propè fin. Cod. de Natur. liber. Salic. in leg. 2. final. quæstion. eod. tit. istam etiam conclusionem tenet Cæpol. in dict. Cautela 38. final. column. in fine. Ludov. de Sardis in dict. Libello suo. de Natur. liber. in fin. ubi dicit, quòd est communis cautela, & melior cæteris. Sed adde, quòd mihi est dubium, an pater sit tutus, amicum instituendo ex ista causa?

Si-

Similiter etiam, optimus modus relinquendi filio spurio, & omninò incapaci, est, quando instituitur hæres à patre vel matre sub conditione Si legitimeretur: quia tunc, secuta conditione, & legitimatione obtenta, consequitur hæreditatem: ita probat textus notabilis in leg. In tempus. ff. de Hæred. instit. per quem ita tenet ibi Angel. & Joan. de Imol. Bald. in leg. Gallus. §. Instituens. de Liber. & posthum. column. 4. notabil. & ibi Imol. 1. column. ultimo notab. Aretin. Alexand. & Socin. 1. column. in princ. Jas. 2. column. num. 5. Paul. in §. Quid si is. in 2. column. ejusdem leg. Aretin. in leg. Si filius familias. ff. de Testament. Et ista est magis communis opinio, à qua non est recedendum: Licet Bald. subtiliter in leg. Eam quam. Cod. de Fideicommiss. 11. column. num. 48. expressè teneat contrarium, imò, quòd talis institutio sub conditione legitimationis non valeat; quia text. in dict. leg. In tempus. & ejus regula, procedit quando incapacitas tantum est ex parte instituti, ut in deportato: secus verò si est etiam in causa efficiendi, & sic ex parte hæredis, & ex parte testantis, ut in spurio; quia tunc non valet, argument. text. in leg. Si minor. ff. de Serv. export. & in leg. final. vers. Filiis. Cod. de Natur. liber. Confirmatur etiam, quia conditio legitimationis censetur impossibilis, cum pendeat à voluntate Principis; argument. text. in leg. Apud Julian. aliàs, Cum servus. §. fin. ff. de Legat. 1. & in leg. Continuus. §. Cum quis. ff. de Verbor. obligat. ergò rejicienda de ultimis voluntatibus, ut in leg. 1. ff. de Condit. instit. & in leg. Obtinuit. de Condit. & demonstr. Si rejicitur; ergò remanet pura institutio, & non valet. Et illud dictum Bald. sequitur & dicit singulare Paul. in leg. Si filius familias. ff. de Testament. in fin. & tenet & sequitur Angel. in §. Hæres. 1. column. Instituit. de Hæred. instit. Sed his non obstantibus, tene sententiam communem, & ad contrarietatem Bald. responde subtiliter, ut per Socin. in dict. leg. Gallus. §. Instituens. Secundò non obstat huic communi sententiæ, si dicas, quòd conditio legitimationis censetur impossibilis, cum à voluntate pendeat Principis, ut in d. leg. Apud Julian. §. fin. ff. de Legat. 1. & in dict. leg. Continuus. §. Cum quis. de Verb. obligat. Si impossibilis: ergò rejiciatur, ut in leg. 1. Cum similib. ff. de Condit. instit. Si rejicitur; ergò institutio ejus non valet. Quia faciliter respondeo primo modo, quòd illa jura procedunt, nisi faciliter soleat Princeps concedere; quia tunc non censetur impossibilis: ita tenent & limitant Moderni in dict. jurib. vel aliter, & subtilius, quòd illa jura debent intelligi, præterquam si talis conditio requiratur pro substantia & validitate actus, ut est conditio legitimationis: quia tunc non debet rejici, quia aliàs totus actus vitaretur: & in specie ita tenet & respondet Bald. in leg. 1.

Cod. de Instit. & substit. penultim. column. 6. quæst. Pro qua sententia & conclusione facit textus singularis in leg. Quidam relegatus. ff. de Rebus dubiis. ubi habetur, quòd si testator qui erat relegatus, in testamento suo cavet, quòd ille qui in vita testatoris impetraverit ab Imperatore restitutionem ejus, & testator decedat antequam ei grarias egerit, habeat certos aureos: quòd talis dispositio valet & est servanda: Et in terminis ad hoc notat & ponderat Socin. ibi.

Ex qua communi sententiæ & conclusione 19 notabiliter inferitur, quòd talis filius spurius & incapax, & natus ex damnabili coitu, institutus sub conditione Si legitimeretur, poterit interim pendente conditione agnoscere bonorum possessionem secundum Tabulas, & petere se mitti in possessionem bonorum; non ad hoc ut consequatur dominium & plenum jus hæredis, sed ut consequatur administrationem bonorum, & eorum possessionem, sicut curator bonis datus: & hoc, argument. text. capitalis in leg. 2. §. Si sub conditione. ff. de Secund. Tabul. text. in leg. Hi demum. & in leg. Si sub conditione. eod. tit. text. juncta Glossa & communi opinione, in leg. Si quis instituat hæres. ff. de Hæred. instit. & in expressò istam conclusionem per prædicta jura tenet originaliter Jacob. de Aret. in leg. Libertas testamento. ff. de Manumis. testament. & ibi Alber. qui reputat subtile & notabile. Idem Aber. in leg. Si is qui ex bonis. 1. column. ff. de Vulg. pupil. Bald. in dict. leg. Si quis instituat. 1. column. in fin. ff. de Hæred. instit. & ibi Angel. & Paul. final. column. in fin. idem Bald. in leg. Gallus. §. Instituens. ff. de Liber. & posthum. 2. column. 4. notab. & ibi Aret. 2. column. in princ. Alexand. 1. column. in fin. Jas. ibi. 2. column. in princ. num. 5. idem Bald. in leg. final. finalibus verbis. ff. de His qui sunt sui vel alien. jur. ubi dicit, quòd multoties ita consuluit. Angel. in leg. In tempus. 2. column. ff. de Hæred. instit. Platea in leg. 1. Cod. de Delatorib. lib. 10. in finalibus verbis: Contrarium tamen tenet notabiliter Joan. de Imol. in leg. In tempus. ff. de Hæred. instit. 2. column. in princ. imò, quòd nullo modo concedatur sibi administratio bonorum; quia esset facere fraudem legi, quæ vult quòd filius spurius & incapax non se immisceat bonis paternis: Undè, text. in dict. leg. 2. §. Si sub conditione. de Secundum Tabul. & jura superius allegata, procedunt & debent intelligi in hærede habili, & capaci bonorum, qui est institutus sub conditione: secus verò est in filio vel hærede incapaci; quia jure non reperitur cautum, quòd hac via indirecta possit habere. Et idem reperio quòd in expressò tenet Ludov. de Sardis in dict. Libel. de Natur. Liber. in fin. & Cæpol. in dict. Cautel. 38. final. column. in princ. Jacob. de Sanct.

Sanct. Georg. in leg. Cum tacitum. ff. de Probat. final. column. in fine. Et ista sententia & conclusio videtur mihi verior de jure: Pro qua primò facit textus in Regul. Cum quid una via. de Regul. jur. in 6. text. in leg. Neque per se. Cod. de Hæred. instit. text. in leg. Contra legem. cum leg. Sequenti. ff. de Legib. text. in leg. Sed Julianus. aliàs, Item. ff. Ad Macedonian. Secundò facit text. novus in cap. Avaritia. de Elect. in 6. ubi habetur, quòd electus qui nondum est confirmatus, qui non potest interim administrare bona beneficii, non potest illa administrare quæsito aliquo colore, faciendo se constitui procuratorem, œconomum, vel administratorem. (f) Tertio facit text. in leg. Scire oportet. §. 1. ff. de Tutor. & Curator. dat. ab his. ubi, si mater instituit filios hæredes sub conditione, Si absoluti fuerint à patria potestate; & talis conditio sit verificata, & efficiantur hæredes; non potest pater curator eorum esse, neque creari: ne quod una via prohibetur, alia concedatur: per quam legem dicit ibi Alber. post Oldrad. & Antiquos, quòd filius spurium non potest esse executor patris. Quartò facit text. in leg. Cum hi. §. Sicut lis. ff. de Transactionib. ubi habetur, quòd sicut transactio super alimentis non valet, inconsulto Prætorè, ita neque transactio litis motæ super eis. Quintò facit textus notabilis in leg. 1. in fin. Cod. de Privileg. Scholar. ubi habetur, quòd ille qui prohibitus est certum officium assumere, non potest aliquo quæsito colore illud exercere: & ibi notat Bart. Platea, & communiter DD. facit etiam text. in leg. final. Cod. Si mancip. ita venierit ne prostituatur. ubi, ancilla quæ non potest prostituui, non potest in cautione quæsito colore retineri. Sextò facit text. in leg. Quod conditionis. ff. de Donat. causa mort. ubi, ille qui non potest capere à patre, non potest ab alio capere causa conditionis implenda. Septimò facit text. in leg. 2. §. 1. ff. de Administr. rerum ad civit. pertin. ubi, Decurio qui non potest conducere neque colere prædia publica, non potest conducere vel ea colere per alium. Octavò facit text. singularis in leg. Queritur. ff. de Bonis libertor. ubi habetur, quòd filio ex hæredato & excluso à bonorum possessione contra Tabulas & successione paterna, excluduntur etiam nepotes ex eo, tempore quo sunt in potestate patris; ne filius ex hæredatus & suo nomine exclusus admittatur ex persona nepotum: & in casu suo illam legem dicit ibi famosam Alber. & notant & commendant alii DD. antiqui: & facit etiam text. in leg. Qui in servi-

(f) Ea probat Cuman. in dict. leg. Si quis instituatur. de Hæred. instit. & ex nostris, Gregor. in leg. 19. tit. 3. partit. 6. & ultra hic allegata, est text. expressus pro hac parte, in leg. Non est ambigendum. verb. Utrumque. ff. de Bonorum posses. ut sic caveas ab his qui contrariam sententiam tenuerunt, quos hic allegavi: quibus etiam ex nostris accedit Palac. Rub. in Repet. Rubric. §. 29. num. 4.

tutem. & in leg. Quòd si pater. eod. tit. & in leg. Qui contra. ff. de Jure Patron.

Item adde, quòd licet pater non possit instituire talem filium spurium & incapax, vel ei aliquid relinquere; tamen benè poterit eum substituere pupillariter alii filio impuberi legitimo; licet ex judicio, dispositione, & testamento patris capiat: ita probat text. singul. in jure in leg. Si is qui ex bonis. ff. de Vulg. & pupil. cujus ratio est, quia hoc casu verè in bonis pupilli succedit, non verò in bonis patris: Et licet ille text. loquatur eo casu, quo substituitur filius naturalis vel spurium, qui ex testamento & bonis patris in aliquo est capax; tamen expressè dicit textus, quòd bona pupilli in solidum capiet virtute substitutionis: ergò idem dicamus in nostro casu, quòd licet talis filius sit omninò incapax, possit succedere fratri impuberi virtute substitutionis: Et in specie, argumento illius text. ita tenet glossa singularis & unica, in Authent. Quib. mod. natur. effic. sui. cap. final. in verb. Participium. in fin. Collat. 7. licet in fine videatur variare: quam ibi ad hoc notat & commendat Bart. in fine. illam etiam Glossam ad hoc dicit singul. Bald. in leg. Eam quam. penultim. colum. num. 54. Cod. de Fideicom. istam etiam conclusionem tenet Bart. in dict. leg. Si is qui ex bonis. in princ. de Vulg. & pupil. & ibi Bald. valdè notabiliter. 2. colum. 1. quest. in princ. qui dicit, illam Glossam non esse alibi. Tenet Spec. in tit. de Success. ab intest. versic. Quid si pater eum substituat. num. 28. tenet etiam notabiliter Salic. in leg. 2. Cod. de Natur. liber.

Quod tamen intellige isto modò: Nam talis filius spurium & incapax, tantum per substitutionem pupillarem consequetur & habebit bona ipsius fratris pupilli; non verò bona paterna: quia judicio patris illa haberet; & ne quod una via prohibatum est, alia concedatur. Secus verò esset si frater esset major, vel quilibet alius, & instituat fratrem spurium & incapax hæredem: quia benè poterit facere, & consequetur omnia bona, etiam quæ ipsi testatori pervenerunt à patre; quia tunc immediatè dicitur succedere ipsi fratri, vel extraneo testatori, proprio judicio & testamento ejus, non verò ipsi patri; cum jam sit in persona testatoris unitum & effectum unum patrimonium: ita expressè Bart. in dict. leg. Si is qui ex bonis. 2. quest. de Vulg. & pupil. & notabiliter & subtiliter ibi Bald. colum. 2. quest. 1. Paul. 2. colum. in princ. num. 6. Similiter etiam infertur, quòd in tali substitutione pupillari, in qua filius spurium &

incapax sit pupillariter substitutus filio legitimo impuberi, non continetur tacita substitutio vulgaris: Undè, legitimo filio impubere repudiante, non admittetur spurium ad aliqua bona patris, virtute substitutionis vulgaris tacitæ; cum per eam succedatur patri testatori, & non impuberi: Ita probat text. in dict. leg. Si is qui ex bonis. de Vulg. & pupil. & ibi notat & tenet Bald. in finalib. verbis. Angel. Jas. 2. colum. 3. notabil. tenet etiam Glossa Ordinaria in Authent. Quib. mod. natur. effic. sui. cap. final. Collat. 7. in verb. Participium. in fine. & ibi Bart. Infertur etiam eadem ratione, quòd idem erit in substitutione fideicommissaria; quia virtute ejus non poterit succedere talis filius spurium & incapax; cum per eam succedatur patri testatori, & non gravato, ut in leg. Cohæredi. §. Cum filia. de Vulg. cum similib. imò hoc casu applicabitur fisco, ut infra dicitur. Ex quibus etiam deducitur, quòd ex necessitate & ratione, & secundum subjectam materiam, potest permitti & fieri divisio bonorum, licet semel fuerint unita in aliqua persona: & ita notabiliter Paul. in dict. leg. Si is qui ex bonis. in princ. num. 2. Jason. 2. colum. 2. notabil. num. 8. Alex. 1. colum. & num. 3. Adde tamen, quòd omnia ista procedunt & sunt vera de jure communi: Sed attento nostro jure regio, pater non posset pupillariter substituere prædictum filium spurium & incapax; cum non possit ab intestato nec ex testamento succedere consanguineis ipsius patris: ita determinat lex 2. tit. 3. lib. 5. Ordinament. & lex 2. tit. 3. lib. 1. Ordinament. ergò nullo modò poterit succedere filio legitimo testatoris, per substitutionem pupillarem, (g)

Præterea circa nostram materiam quæro, si pater de facto instituit talem filium spurium natum ex damnabili coitu, vel quovis alio titulo ei aliquid reliquit, cui applicabitur talis hæreditas vel relicta, an Fisco, vel hæredibus scriptis, vel venientibus ab intestato? In quo articulo resolutivè dico sic, quòd si pater instituit vel illud reliquit tali filio palam & apertè; tunc, si pater alios hæredes instituit, eis applicabitur; si verò nullos alios hæredes instituit, tunc ipso jure testamentum est nullum, & succedent venientes ab intestato. Cujus ratio est, quia non sunt incapaces vel indigni aliqua culpa sua; & succedit regula juris, quòd quando aliquid aufertur tamquam ab indigno culpa sua vel delicto, tunc applicatur Fisco; aliàs verò si est incapax vel indignus, non ex suo

delicto vel culpa, sed alterius, non applicatur Fisco, sed hæredibus institutis, vel venientibus ab intestato: & istam regulam probat text. in leg. Aufertur. ff. de Jure Fisci. juncta Glossa Ordinaria & communi opinione: ubi, si quis erat institutus hæres tanquam filius testatoris, qui in veritate erat partus suppositus, aufertur ab eo hæreditas quasi indigno, & applicatur legitimis venientibus ab intestato: & per illum textum istam regulam & doctrinam ponit ibi Bart. & DD. antiqui: idem Bart. in leg. 3. eod. tit. idem Bart. in leg. Lucius. §. In testament. eod. tit. idem Bart. in leg. Hæreditas. Cod. de His quibus ut indignis. & ibi Bald. Paul. Salic. & communiter DD. Aret. & communiter Moderni, in dict. leg. Si is qui ex bonis. ff. de Vulg. & pupil. Ita ergo dicamus in proposito, quòd si iste filius incapax natus ex damnabili coitu sit institutus palam; cum non sit indignus sua culpa vel delicto, sed propter vitium patris; hæreditas sibi relicta applicatur aliis cohæredibus institutis, vel venientibus ab intestato. Secundò & in specie pro ista sententia & conclusione facit text. in leg. Non intelligitur. §. Si quis palam. ff. de Jure Fisci. ubi, quando hæreditas relinquatur indigno vel incapaci palam, non applicatur Fisco, nec imponitur aliqua pena: & ibi notat Bart. & communiter DD. & in expressò, quòd in nostro casu hæreditas non applicetur Fisco, sed hæredibus institutis, vel venientibus ab intestato, tenet Bart. in leg. final. ff. de His quæ ut indign. 2. colum. numer. 8. Idem Bart. in leg. Hæreditas. Cod. de His quibus ut indign. 1. colum. num. 1. & ibi Salic. 2. colum. num. 6. Paul. de Castr. 2. colum. num. 4. Alex. 2. colum. num. 3. qui dicit, hanc esse communem opinionem. Jason. 2. colum. num. 5. Corn. 3. colum. propè finem. tenet etiam Bald. & Imol. in leg. 3. ff. de Testament. tenet etiam Glossa Ordinaria in leg. Lucius Titius. §. In testamento. ff. de Legat. 1. in glos. final. & ibi Bart. & Paul. Imol. & communiter DD. Bart. in Consil. suis. Cons. 119. Doctor de Segura in leg. 3. §. final. ff. Liber. & posthum. 10. fol. 1. colum. Si verò pater instituit aliquem capaxem hæredem, & eum rogavit palam restituere filio spurio & incapaci, & talis hæres nullam accomodavit fidem; tunc non applicatur Fisco, sed remanet penès eum; quia non deliquit: ita probat text. in leg. 3. §. Si quis palam. ff. de Jure Fisci. cujus verba sunt: Divus Adrianus rescripsit, in eo quod cujusque fidei palam

(g) Nepos tamen Clerici ex filio spurio benè potest ab avo institui, ut latè tradit Matienz. in leg. 6. tit. 8. lib. 5. Recopilat. gloss. 3. num. 24. & 25. & vide infra in num. 42. ibi: Et non transmittatur ad hæredes. Nota autem, dictam leg. 2. tit. 3. lib. 5. Ordinament. in filiis Clericorum solum loqui, & ad alios non extendi, ex traditis à Matienz. in leg. 6. tit. 8. lib. 5. Recopilat. glos. 4. num. 8. unde, ea quæ generaliter dicuntur, in filiis Clericorum & Religiosorum planè procedunt: nam in aliis spuris incorrecta est lex Si is qui ex bonis, secundum Costam in cap. Si pater. verb. Omnia. num. 4.